

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ,
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

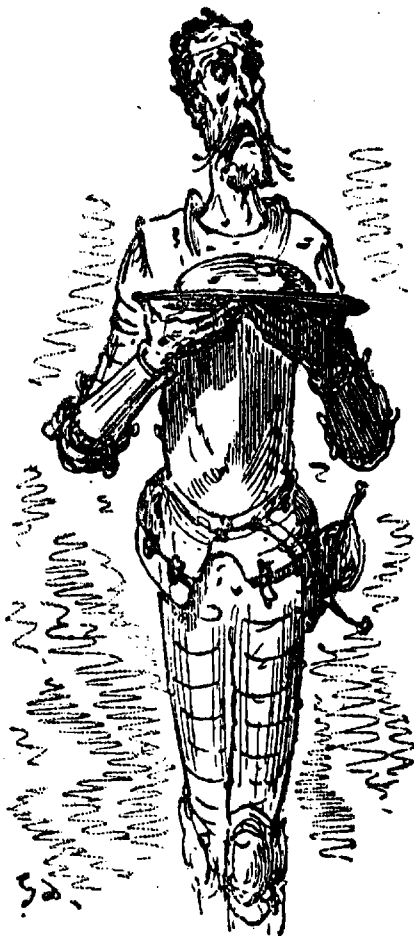
ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "ΤΥΠΟΣ",

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

ΑΡΙΘ. 684 (ΦΥΛ.20)

Σάββατο, 16 Μαΐου 1920

* ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ *

Ο ΑΒΛΙΧΟΣ

Ὁ «Νουμάς» ἦλθε μ' ἓνα πανηγυρικό φύλλο του πρὸ μᾶς θυμῶς ἓνα λησμονημένο πορτραῖτο, λησμονημένο ὅμως, μὲ τὴν καλὴ σημασία τῆς λέξεως, τοποθετημένο δηλαδὴ ἐκεῖ καπου σὲ μιὰν ἀκρὴ τῆς ψυχῆς μας: Τὸν Μικελάκη! Ὁ ποιητὴς Ἀβλιχος ποὺ ἐπέθανε πρότερον στὸν Ἀηξοῦρι, ἔμεινε ἀγνωστος στὸν πολλὸν κόσμον, καὶ γι' αὐτὸ τὸ φύλλο τοῦ «Νουμάς», τὸ ἀφιερῶμένο ὁλόκληρο εἰς τὴν μνήμην του, ἦταν μιὰ ὑποχρέωσις ποὺ εἶχε, νὰ ποῦμε, ἢ διανοήσις τῆς ἐποχῆς μας μπροστὰ εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὸ ἔργον του. Ὁ μακαρίτης δὲν ἐσκέφθηκε ποτέ του νὰ φροντίσει γιὰ τὴ φήμη. Τὸν ἀηδίαζε μάλιστα αὐτὴ ἡ ἰδέα. Ἀρκεῖ ὅτι τὸν ἤξεραν γιὰ ἰσάξιο ὁ Ψυχάρης, ὁ Παλαμάς καὶ ὁ Μαβίλης. Ἐπέρασεν ἔτσι μιὰ ζωὴ ὁλόκληρη στὸ ἀγαπημένο χωριὸ του, μιὰ ζωὴ ἀληθινῆς μετριοφροσύνης καὶ ἀκατάστατης ἐργασίας. Εἰς τὰ ποιήματά του προσέθεσεν ἓνα ὑπέροχον ἀκρόνυμ: Τὴν ἡρεμίαν τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα του, τὸ ἐντελὸς Σολωμικό, εἶχε μέσα καὶ τὴν ἀνάλογη δύσιν τῆς φινέτσας τοῦ Λασκαράτου, ὥστε τὸ ἔργο του, τὸ λίγο κ' ἐκλεκτὸ, νὰ εἶναι γεμάτο ἀπὸ ἓνα βαθὺ θερησκευτικὸ αἰσθημα καὶ ταυτοχρόνως ἀπὸ μιὰ σπαθωτὴ σάτυρα. Ἐμεῖς εἶχαμε γνωρίσει τὸ Μικελάκη μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνέκδοτους στίχους του κιὰπὸ τὴ φωτογραφία του ποὺ ἔφερον ἀπὸ κεῖ ὑποχρεωτικῶς φίλος ποιητὴς ποὺ τὸν ἀνεκάλυψε εἰς τὸ ἐρημητήριόν του. Ὅμως τὸν ἐγνωρίσαμεν ἔτσι τόσο καλὰ, τόσο βαθειά, ὥστε νὰ τὸν κάναμε παρῆν. Εἰς τὸν ἴδιον καλὸν φίλον ἀφιέλεται καὶ ἡ χειρονομία τοῦ «Νουμάς». Εἶγε του. Ἐκαί με τὸ καθήκον του μὲ τὴν συνείδησιν τοῦ Ἀποστόλου. Εἶδε τὴν Θεότητα καὶ ἔσπευσε νὰ τὴν διακηρύξῃ. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀν ζοῦσεν ὁ ποιητὴς, θὰ γινότανε ἔξω φρενῶν ἀπ' αὐτὸ τὸ «σ ε ρ γ ὀ ὕ ν ι» — ἔτσι θὰ τὸ ἐχαρακτήριζεν. . . .

Ἐφημ. «ΠΑΤΡΙΣ»

Ὁ «Νουμάς», συνεχίζων τὴν μεγάλην παράδοσιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐχάραξε τὸ πέρασμά του διὰ μέσου μιᾶς ὁλόκληρης Ἑλληνικῆς ἐποχῆς, προσφέρει σήμερον μιὰν νέαν φιλολογικὴν ἐκπληξιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας του. Ἀποκαλύπτει καὶ φέρει εἰς τὸ φῶς μιὰν ἀγνωστον καὶ ἐκτάκτως ἐνδιαφέρουσαν φιλολογικὴν φυσιογνωμίαν, τὸν μακαρίτην Κεφαλλῆνα ποιητὴν Μικελῆν Ἀβλιχον. Ὁλόκληρον τὸ σημερινὸν φύλλον του εἶναι ἀφιερῶμένο εἰς τὴν μνήμην τοῦ τελευταίου τούτου βλαστοῦ τῆς ἐνδόξου Ἑλληνιστικῆς παραδόσεως. Περιέχει τὴν φωτογραφίαν τοῦ Ἀβλιχου, ἀρθρον τῆς Κεφαλλονίτικης λογίας «Ἰουστίνας», τοῦ κ. Φτέρη καὶ τοῦ σχολάρχου κ. Ἀντωνάτου. Ἐπισημῶς ἓνα ποίημα τοῦ Κωστή Παλαμά, ἀφιερῶμένο εἰς τὸν τιμώμενον Κεφαλλῆνα.

Ἐφημ. «ΒΑΛΚ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ»

Τὸ τελευταῖον τεῦχος τοῦ «Νουμάς» ἀφιερῶνει πολλὰς σελίδας του εἰς φιλολογικὴν μνημόσυνον τοῦ πρὸ

διετίας ἀποθανόντος Κεφαλλῆνος ποιητοῦ Ἀβλιχου. Διὰ τὸν πολλὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἀγροεῖ καὶ ἰ' ὀνομασίαν τοῦ Ἑπτανησίου ποιητοῦ, τοῦ ἀναρχικοῦ, τοῦ εὐθύμου, τοῦ ψάλλοντος ἄλλοτε τὸν ἔρωτα μὲ ἐνθουσιώδη λυρισμὸν καὶ ἄλλοτε περιγράφοντος τοὺς συγχρόνους του μὲ τὴν καυστικὴν τῶν σάτυρων, τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ καὶ ἡ σειρά τῶν δημοσιευομένων ποιημάτων ἀποτελεῖ ἀληθινὴν ἀποκάλυψιν. Κάποιος ὅμως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συλλέξῃ ὅλην τὴν θαυμαστὴν αὐτῆν ἀνθησιν τοῦ πνεύματος καὶ νὰ τὴν ἐκδώσῃ; . . . Ἐδῶ καὶ κεῖ, γέροντες, ὁ Ἀβλιχος, παρακολουθεῖ τὰ ἐπιτὸν ἡμερῶν του συμβαίνοντα κατὰ τὸν ἀπορριμὸν πεινᾷ:

Ἀφοῦ κατὰ βαρβάρων Γερμανῶν
Δὲν θέλησε ἡ Ἑλλὰς νὰ πολεμήσῃ,
Δίκαιον δρῶσκω τὸν Ἀποκλεισμὸν
Καὶ ἄνω ἀπὸ κείνα νὰ ψοφήσῃ. . .

Κάποτε, μετὰ τὰ 1909, κλαίει τὴν ἀδικίαν ληθοβουλομένην «φαναλοκρατίαν» ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ συνέζησαν μαζί της, κανεὶς, λέγει,

Μιὰ γλυκεῖά μαζί της κἂν στιγμή
Κανεὶς δὲν τὴ θυμᾶται περασμένη.

Ἐπειτα σαρκάζει εἰς εὐφρεστάτους στίχους τὸν κ. Βενιζέλον, ὅτι εἶναι Μεσσίας, λέγει, αὐτὸ φαίνεται:

Ἦσοι τὸ δείχνουν — ὄχι ἓνας Σταυρὸς,
Κι ὁ Ἑλληνικός, κι ὁ μέγας τῆς Γαλλίας.
Ἐνῶ ἓνα μόνον ἔλαβε ὁ Χριστὸς,
καὶ ξύλινον κι αὐτὸν κι ἄνευ ταινίας,
Καὶ τώρα, ἂν οἱ Ἑβραῖοι σὺς προφητεῖας
βάλλουνε τὰ γυαλιὰ τοὺς καὶ κοιτάξουνε,
ἦς ὀδὲ, μήπως ἔχουν' ἁμαρτίες
καὶ μᾶς τὸν... ἀρπάξουνε. . . .

Ἐχει ὅμως ἀφήσει καὶ σειράν ἄλλων λυρικών ποιημάτων ὁ ἀποθανὼν ποιητὴς, τὰ ὁποῖα ἀτυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἴδωμεν τὸ φῶς εἰς τὸν στενὸν χώρον τῆς ἐφημερίδος.

Ἐφημ. «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Ο κ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ἐξῆν ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ. Πάλλη, κ. ἄλλος πρωτοεργάτης τοῦ Δημοτικιστικοῦ ἀγῶνα μᾶς ἦρθε, ὁ κ. Φώτης Φωτιάδης, τῆς Πόλης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ φωτεινοῦ βιβλίου: «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέλληση», ποὺ τόσο δυνάμιμα ἔδωκε στὸν ἀγῶνα μας.

ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ

δραχμῆς ΠΕΝΗΝΤΑ (50) γιὰ ἓνα ἀντίτυπο τοῦ «ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ» τοῦ Κωστή Παλαμά.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΤΥΠΟΣ»

(Ὁδὸς Σοφοκλέους 3)

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 16 Μαΐου 1920

ΑΡΙΘ. 684

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", : Ὁ Διαστρεβλωτής.
 ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ : Τὸ ἑμμορφότερον πρᾶγμα
 τοῦ κόσμου.
 Μ. ΒΒΛΙΧΟΣ : Στὴ συνείδησίν μου.
 ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΗΡΑΓΙΔΟΣ : Τραγοῦδι.
 ΦΙΛΗ ΒΑΤΙΔΟΥ : Σβυστοὶ πόθοι.
 ΣΑΥΤΑΝΗΣ : Αἰσιώποιοι μῦθοι.
 ΧΡ. ΞΕΠΕΡΗΣ : Σ' ἓνα μὴ λόγιον.

ΜΙΧ. ΘΕΡΣΗΜΤΕΣ—Κ. ΚΑΡΘΗΙΟΣ : Ὁ Ἄδων Κι-
 χώτης (συνέχεια).
 Ο "ΝΟΥΜΑΣ", : Φαινόμενα καὶ πράγματα.
 Μ. ΦΙΛΗΝΤΗΣ : Ὁρθογραφία (Ποῦ—Πῶς).
 ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΡΑΣ : Ἄνδ' ματάκια μαβιά.
 ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑΔΑ : Νεοελληνικὴ φι-
 λολογία.—Ξενη φιλολογία.—Περιοδικά.
 —Χωρὶς γραμματόσημο.

Ο ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΤΗΣ

«Λυποῦνται διὰ τὴν στάσιν τοῦ κ. Χατζηδάκη, διότι τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος τὴν μετέφερον εἰς ἐπίπεδον θεωρητικὸν διὰ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΕΩΣ τῆς ἀληθείας, πρὸς δημοσίαν ἐπίσευκτον κατὰ τὰ παλαιὰ συστήματα καὶ μεθόδους».

(Ἀπὸ τὸ «Ἀνακοινωθέν» τοῦ Δημοδιδασκαλικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν)

Ὁ κ. Χατζηδάκης ἴσχυρεῖ νὰ μὴ μένει ἐνδουσιασμένος μὲ τοὺς ἀγῶνες του. Πῆρε τὸ παράσημο τοῦ αἵξις. Τοῦ τὸ δῶσανε οἱ δημοδιδασκαλοὶ τῆς Ἀθήρας μὲ τὸ θαρραλέο «Ἀνακοινωθέν» τους, ποὺ δημοσιεύτηκε στὶς ἐφημερίδες τῆς Τρίτης. Τὸν εἶπαν διαστρεβλωτὴ τῆς Ἀληθείας. Κ' ἔτσι ὁ κ. καθηγητῆς, μὲ τὴ συγκοφαντικὴ πολεμικὴ του, κέρδισε ἓναν τέτιον τίτλον βαρυσήμαντον.

Ἐμεῖς παρακολοθησαμε τὴ συγκοφαντικὴ ἄρθρογραφία τοῦ κ. καθηγητῆ στο «Ἐμπρόσ» μὲ ἀληθινὴ ψυχικὴ θλίψη. Δὲν τὸ περιμέναμε νὰ πέσει τόσο χαμηλά, παρασυρμένος ἀπὸ τὸ προσωπικὸ πάθος. Δὲν τὸ περιμέναμε ποτὲ, πῶς θάπαυρε τὰ σκουριασμένα ὄπλα ἀπὸ τὴ Μιστριώτικη πολεμικὴ ἀποθήκη : τὴν ἀθεΐα, τοὺς Μπλοσεβίκους', (ἐπειδὴ ξεπέσανε πᾶσι τὰ ρούθλια καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μεταχειριστοῦν), τοὺς κίνδυνους τῆς Φυλῆς κτλ. κτλ. γιὰ νὰ πολεμήσῃ τὴ γλωσσοεκπαιδευτικὴ ἀναγέννησιν, ποὺ ἄρχισε νὰ γλυκοχαράζει, ἕστερ' ἀπὸ τόσοσους καὶ τόσοσους ἀγῶνες μας, στὴν πατρίδα μας, ποὺ εἶναι ἐπιτέλους καὶ δικιά του πατρίδα. Δὲν τὸ περιμέναμε ποτὲ πῶς μὲ τόσο πείσμα καὶ μὲ τόση θεληματικὴ ἐλάττωσι τῆς ἐπιστημονικῆς του κρίσεως, θὰ συμμαχοῦσε μὲ τοὺς γλωσσαμύνητορες τῶν δρόμων καὶ τῶν καφερέδων, γιὰ νὰ πολεμήσῃ, ἀλλήμονο, τὴν ἴδια τὴν ἐπιστήμη του.

Κι ὅμως ἐγίναν ὅλ' αὐτά, καὶ ἀκόμα χειρότερα, καὶ μεῖς σιωποῦσαμε, καρτερώντας νὰρθεῖ ἡ ψυχρολουσία ἀπ' ἄλλοῦ, ἀπὸ κεῖ ποῦπρεπε νὰρθεῖ. Καὶ ἦρθε ἀπὸ τὸ Δημοδιδασκαλικὸν Σύλλογον Ἀθηνῶν. Κ' ἔτσι ἦρθε ἀπὸ κεῖ ποῦπρεπε νὰρθεῖ ἡ ἐπικύρωσι τῶν ὁσων εἶπε ὁ Ψυχάρης, στὸ ἀθάνατον «Χαμιόγελόν» του (Νουμάς, ἀριθ. 671, 15 τοῦ Φλεβάρη 1920) γιὰ τὸν κ. Καθηγητῆ :

«Βέβαια εἶναι σπουδαῖον πρᾶμα, εἶναι λυπηρὸν γιὰ ἓνα ἔθνος, σὰ βλέπει κανεὶς ἓναν καθηγητῆ ἐπίσημον.

ἔναν καθηγητῆ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, νὰ βρίζῃ : νὰ συγκοφαντῇ, νὰ κατατέθῃ τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τὰ προσωπικὰ ζητήματα καὶ νὰ σὲ θυγάτη κλέφτη, νὰ ψευτολογᾷ μὲ τὸν αἴτιον τὸν τρόπο, ποὺ εἶναι ὁ τρόπος τοῦ Χατζηδάκη».

Ο "ΝΟΥΜΑΣ."

ΤΟ ΕΜΜΟΡΦΩΤΕΡΟ ΠΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἀπὸ τὴ δίτομη ἐκδοσὴ τῶν ἔργων τοῦ Μιχαὴλ Μητσάκη, ποὺ ἐτοιμάζει ἡ Ἐταιρεία «ΤΥΠΟΣ», παίρνουμε τοῦτο τὸ θαυμάσιον πεζὸν τραγοῦδι, ποὺ ἔγραψε ὁ Μητσάκης, κατὰ μίμησιν τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Γκαβαρνί, καὶ τὸ δημοσίευσεν στὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον» τοῦ 1889. Τὸ ἀντιγράψαμε καθὼς δημοσιεύτηκε, χωρὶς νὰν τοῦ περᾶξουμε καθόλου τὴν ὀρθογραφία.

Ἄς νιναχθῇ καὶ ἄς ἀφρίσῃ ἀποκάτου ἀπ' τὴν καρένα ἢ θάλασσα! Τὸ τρελλὸ τὸ καρὰβι πηδάει, ἀπὸ κύμα σὲ κύμα. Ὁ καπετάνιος, προσεκτικὸς στὴς ἐτοιμασίαις τοῦ ταξειδιοῦ, προστάζει τοὺς σιωπηλοὺς καὶ πρόθυμους ναύταις.

Οἱ ταξειδιώταις τραγουδοῦσαν.

Ὁ πὸ νεῖδ' ἀπ' ὄλους ἐπῆρε ἓνα κιομπάκι γεμάτον ἀπὸ παλῆν καὶ καλὸ κρασί, τὸ σήκωσε, τὸ ἀκούμπησε ἀπάνου στὸν μάγκο. Καὶ κάθε ἓνας ἀπὸ τοὺς ταξειδιώταις πίνει μὲ τὴ σειρά του τὸ ποτηράκι του, ἀφοῦ προτῆτερ' ἀποκριθῇ μ' ἓνα στίχον ποὺ τὸν παίρνει ὁ ἄνεμος, στὴν ἐρώτησιν ποῦ τοῦ κάνουν ὄλων τῶν ταξειδιωτῶν ἢ φωνῆς τριγύρω :

«Στὸ Θεὸ σου, πῆς μας, τί εἶνε τὸ ἑμμορφότερον πρᾶγμα στὸν κόσμον»

Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται τὸ καρὰβι, καὶ ποῦ πᾶει τάχα ; Τί μᾶς μέλει ; Τοῦ πιθαριοῦ του τὸ κρασί εἶνε γερό' «Στὸ Θεὸ σου, πῆς μας, τί εἶνε τὸ ἑμμορφότερον πρᾶγμα στὸν κόσμον» ;

— Τὸ ἑμμορφότερον πρᾶγμα στὸν κόσμον εἶνε ἡ ἀγάπη μου, λέει ἓνας σπουδαστής, ἴσα με εἶκοσι χρόνων. Ὁ ἔρωτας εἶνε ἡ μόνη εὐτυχία.

— Ἡ εὐτυχία εἶνε εἰς τὸν πόλεμον, πετάεται ἓνας στρατιώτης. Τὸ ἑμμορφότερον πρᾶγμα στὸν κόσμον, εἶν' ἓνας καβθαλάρης, ποὺ χίνηται, μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρον

— Ὅσο ἔχω γὼ μὰ κασιότσα γεμάτη καὶ καλὴ φιλαγγέμη... λέει ὁ φιλάγγυρος.

Καὶ ὁ γεωργὸς ἀπαντᾷ : — Εἶν' ἄλλο τίποτα ἐμ-

μορφότερο, από ένα χωράφι, χρυσωμένο απ' άκρη σ' άκρη με στάχυα ;...

Άλλα ό ποιητής ύρδωμένος : — Με τη δύσφη ή Εμμορφία στεφανώνεται. Τι ώραιότερο από τη δαφνη; Μά τον Άπόλλωνα ! Πού άκούστηκε πώς ή εδ- τυγία βοσκοει' άλλου παρά εις τη σέψη;...

Μά ό μουσικός την ίδια την ώρα : — Τι τη θές τη σέψη; Έγνοιωσες ποτέ σου τι λέει τ' άηδού; Τ' άκούς μοναχά, κι αυτό φτάνει.

Και ό ζωγράφος, με πείσμα : — Η Έμμορφία δε βόσκοεται σε ήγους και λόγια. Η Έμμορφία είναι ει- κόνια.

Μά κι ό φιλόσοφος, άγριεμένος : — Τι λέτε ; τους κραίνει. Η Έμμορφία είναι ή Άλήθεια.

— Είναι ή Έπιτυχία ! φωνάζει με χειρονομίας Έ- νας πολιτενόμενος, που ήγαινε στην πατρίδα του να δάλλη κάλη.

— Μωρέ, καλά λές ! του κάνει άμέσως ό τυχοδι- ωκτης ή Έμμορφία είναι μιá μαρνιάνα με όξω τα στήθεια, που κρατάει τα χαρτιά του τυχερού ζυγα- δόρου.

— Ω ! μουρμουρίζει σιγά - σιγά κ' ένας έμπορος, τι άσχημο που είναι να παιζής. Να λογαριάζής, μάλι- στα, να πρῶμμα !

Μά κ' ένας καππῶς, κάνοντας το σταυρό του : — Ω άδελφοί μου, τι καλύτερο απ' την πίστι, τι έμμορ- φότερο από την προσευχή;...

Άλλά έξαφρα : — Κατάρα, έμουγγρισην ό καπε- τάνιος, και οι τραγουδιστάδες σιωπήσαν άμέσως τρα- μαγμένοι. Κατάρα !... Σκάστε, να πάω ό διάβολος, ... Σφίχτε το πανί !...

Γιατί ή θάλασσα ειχεν άγριέψη, και για το ναυτι- κό, ή Έμμορφία γελάει στού καραβιού του την κρύ- μη, όταν, ύστερ' απ' την καταιγίδα μπαίνει καμάρα, το στο λιμάνι.

Και την ίδια στιγμή, μιá παρέα χαρούμενα σκυλό- ψαρα, άκολουθούσαν τ' αλάκι που χάραζε στα κύμα- τα το πλοίο, κ' έκουβέντιαζαν, κ' έλεγαν άναμεταξύ τους :

—Τό έμμορφότερο πρῶμμα στόν κόσμο, είναι ένα κα- ράβι που πάει να βουλιάξη στο φούντο, γεμάτο από ταξειδιώταις...

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

ΣΤΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΜΟΥ

ΕΚΒΑΘΕΩΝ

Άχ ! τη συνείδησή μου τη φτωχή,
Συχνά κοιτάζοντάς τη δακρυσομένη,
Τῆς λέω λόγια μέσ' απ' την ψυχή,
Σά σε μικρή παιδούλα αγαπημένη.

Άχ, ποιός καταλαβαίνει τη φωνή,
Όπου βαθειάδε βγαίνει πορευμένη...
Παρηγοριά μου — έλπίδα μου όρφανή,
Σφόγγισε τη θοριά σου την κλαμένη.

Γελάει - καγχάζει γύρω σου ή Κραιπάλη,
Σε οικτείρει ή Έδνη της ύποκρισία,
Που δοξασμένη ζει και βασιλεύει.

Μά έσύ, μικρά αν θωρείς τα μεγαλεία,
Κι αν μόνο άγάπη ό πόθος σου γυρεύει,
Είς τη θεομή μου κρῖνον μέσα άγκάλη.

Κεφαλονά 1916

Μ. ΑΒΑΙΧΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Την ψυχή μου κι αν ύψωσα
σ' άγάτης πανηγύρι,
σε φωτερό και πάναγνο,
—ώμῃ, που νάχει γύρει,

των παθῶ μου τάνασασμα
της λατρείας ή γλύκα ; —
την Άσκήμιαν άπάτησα,
και την Κακία βοήκα.

να μου δείχνει τα δόντια της
μέσ' από γέλιο σαρκώδειο,
—Ω, το Πάθος τάριφρητο
και το Κακό το αιώριο ! —

ΠΕΤΡΟΣ ΣΜΑΡΑΓΔΟΣ

ΣΒΥΣΤΟΙ ΠΟΘΟΙ

Κι όλο σε προσμένω... όνειρου ώραιου κλάνη
Άφραση θρησκεία .. Ποθητή ήδονή,
Γιά να μου το δώσεις, το άδοξο στεφανί...
—Δύναμη, βοήθα και ή ψυχή πορεί.....

Άίγα άσπρολουλούδια μόνο και με φτάνει...
Δές... στο μνημα βγήκε της λιγής κλωνί,
Και το γκλώνη άκούω... μύρα από λιθάρι.
—Πότε θ' άνοιχτείτε, ό κλειστοί ούρανοί ; —

Κι όλο σε προσμένω... μα άδικα... τού κακού,
Συ φυλάς τα ύψη και όχι βάθη λάκκου,
Πώς να σε προσμένει ή έριμη μου ή καρδιά !.....

Μάορη άνατοιχίλα... και ή ψυχή μου κλαίγει,
Όραμα μου δείχνει και φωνή μου λέγει :
—Ροδανγή δε θάοθει να χανεί ή θραδιά !...
Σύμφη ΦΙΛΗ ΒΑΤΙΔΟΥ

ΑΙΣΩΠΙΟΙ ΜΥΘΟΙ

(Άρ - τουβά - Γ'ιά πολν μεγάλη παιδία)

Μιά άλεπού, ή κατεργάρα,
ποδχαν κόψει την ούρα της,
ζήτησε να κάνει μόδα
το άστείο πάθημά της,
να το μιμηθούν και άλλες,
παλαβές, μικρές — μεγάλες.

—Έν τιμή, σῶς λέω : ή ούρα
φείν για μῶς μιá συμφορά...
Την άκούσανε, που λές,
και την κόψαν, άρα — μῶρα,
κ' είναι τώρα να τις κλαίς.
δυσ' χαρές, και μιá τρομάρα...
ΣΑΤΑΝΑΣ

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

Σ' ΕΝΑ ΜΗ ΛΟΓΙΟ

Στήστε άδριάντα δλόχρυσον άπάνω στο κορμί του,
γιατί άφου γνώριζε κι αυτός άνάγκωση, γραφή,
δέν έγραψε—μα το Θεό ! — ποτέ του, στη ζωή του,
στίχους, μυθιστορήματα, δράματα, κριτική.

ΧΡ. ΕΣΠΕΡΑΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχυτοί συντάκτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ"

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

«ΕΤΑΙΡΙΑ Η «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑ Σ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

δρ.	20	τό χρόνο.
>	10	το εξάμηνο.
>	5	τό τρίμηνο.
ΓΙΑ ΤΗΝ Αγγλία και Αίγυπτο	£ 1	τό χρόνο
	£ 0,10	τό εξάμηνο
	\$ 5	τό χρόνο
	\$ 3	τό εξάμηνο

Και για τα άλλα μέρη ανάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΟ την Ήπειρο, την πατρίδα του δημοτικού μας τραγουδιού, μας ερχεται το χαρωτό μήνυμα: Οι δασκάλοι ξεπνούνε. Το μανifesto των οημοδιδασκάλων της Ήπειρου είναι η πρώτη φωτεινή υπόμειρα για μια συνειδητή οργάνωση του δυστυχισμένου αυτού κλάδου. Έτσι οι δημοδιδασκάλοι άρχισαν να κοινοποιούνται, να ανησυχούνε, να υποπεριενοποιούνται, να κοιτάζουνε ώθησχοι γύρω τους, που είναι το πρώτο σημάδι του αληθινού πολιτισμού. Μά υπάρχει κι άλλος ένας κλάδος το ίδιο περιφρονημένος και τσαλαπατημένος. Είναι ο κλάδος της Μέσης Εκπαίδευσης, ο κλάδος των καθηγητών, σχολαρχών κ' Ελληνοδιδασκάλων. Η θέση των ανθρώπων αυτών, που άλλο τους είναι ζωστήμονες, εΐταγε πάντα τραγική, μά σήμερα κατάντησε ανυπόφορη. Είναι οι ραγιαδες που αμείβονται λιγώτερο από κάθε άλλον κλάδο, που κερδίζουνε λιγώτερα κι από τον τελευταίο εργάτη. Κ' ενώ η φτώχεια από το ένα μέρος, τους θερίζει, παρασκευάζοντας μια εύκολη τροφή για τη φθίζση, από την άλλη ένα σύστημα εκπαιδευτικό Μεσαιωνικό, αποδλακωτικό, αναχρονιστικό, τους εϋνουχίζει το πνεύμα, τους ψαλλιδίζει τα φτερά, τους ξεραίνει μέσα τους κάθε δροσιά πνευματική, σαν άγριος λίβας. Και όμως οι άνθρωποι αυτοί που πεινούνε — είναι κυριωδεξία, όχι μεταφορά, — που χτικιάζουνε, που τσαλαπατιούνται κάθε μέρα, και που είναι όλοι τους εϋπιστήμονες σήμερα, που ζούνε, αλίμονο, με τους άρχαίους συγγραφιάδες στο χέρι, οι άνθρωποι αυτοί δε βρίσκουνε τη δύναμη να φανάξουνε, να διαμαρτυρηθούνε, να σφίξουνε τη γροδιά τους με μιαν άγρια άρακραγγή. «Θέλουμε να ζήσουμε γιατί είμαστε κ' εμείς άνθρωποι, γιατί νιώθουμε πως έχουμε μεγάλη αποστολή στον κόσμο, γιατί έχουμε υποχρέωσες στην ανθρωπότητα να δημιουργήσουμε μια φυλή υγιέστερη, μια ζωή ανθρωπινότερη». Και τριγυρίζουνε από πόρτα σε πόρτα, κι απλώνουνε το χέρι και ζητούνε να

συγκινήσουνε με ταπεινή φωνή, τρομαγμένοι, σασιμένοι, έμβροσθητοι, άνικανοι από την τρομάρα να ριψώσουνε τη ντροπή, ακόμα και τη στιγμή που τους κλείνουνε κατάμουτρα την πόρτα ή τους γυρίζουνε περιφρονητικά τις πλάτες, ή τολμούνε να τους λένε πως δεν είναι άξιοι να συγκριθούνε με τους άλλους υπάλληλους, ή τους αφήνουνε να περιμένουνε εξευτελιστικά στους διάδρομους. Και δε διαμαρτύρονται, και δεν ανεβαίνει το αίμα τους στο κεφάλι να τους πνίξει, γιατί δεν απόμεινε πιά αίμα μέσα στις φλέβες τους.

ΤΙ μπορεί πιά να περιμένει από τέτοιους ανθρώπους, λυγισμένους, δίχως κανένα φρόνημα, ή ζωή, που ζητάει ανθρώπους με αίμα ζεστό, με πίστη για ένα μέλλον καλύτερο; Είναι οι άνθρωποι που δεν κατορθώνουνε όχι να αντιδράσουνε στους όρους της ζωής τους, μά ούτε και να πληροφορηθούνε σε ποιο σημείο βρίσκεται το ζήτημά τους, όταν καμιά φορά τους θυμηθούνε και έλεώντας τους αποφασίζουνε να τους πετάξουνε στα μούτρα κανένα παλιόκκαλο, έτσι, για να μην άκοϋνε τις κλάμες τους που τους ένοχλούνε. Κι όμως οι άνθρωποι αυτοί — άκούστε το, — έχουνε και σύλλογο. Μά όξω από τη ζωή, όπως κάποια συνηθίσανε να ζούνε, δεν πληροφορηθήκανε κείνο που το ματτέψανε επιτέλους οι δημοδιδασκάλοι της Ήπειρου, πως οι σύλλογοι της ζητάνειας και της προσαπολατρίας είναι το χειρότερο μέσο για την καλλιτέρευση της ζωής. Κι αφήνουνε τους λίγους επιτήδειους να τους εκμεταλλεύονται και να τους κρατούνε στην αδράνεια με μιαν ψεύτικη, φαινομενική ένωση, άνικαση για κάθε αντίρρηση ένεργεια. Κι ο κλάδος που θάπρεπε να είναι η πρωτοπορεία σε κάθε προοδευτική κίνηση, άνέχεται να τον εκμεταλλεύονται οι λίγοι επιτήδειοι, να τονε μαστίζει ή πεΐνα, ή περιφρόνηση, ο Μιστριωτισμός, τη στιγμή που οι Βούλγαροι συνάδερφοί τους, οι θάρβαροι Βούλγαροι, οργάνωνουνε κομμουνιστικά συνέδρια και κατορθώσανε να έχουνε άπάνω από δέκα βουλευτάδες δικούς τους μέσα στη Βουλγαρική Βουλή. Μά κείνο που μΐς γεννάει την άπελπισία, είναι αυτό. Δεν υπάρχουνε, τέλος πάντων, μέσα στον πολυπληθέστατο αυτόν κλάδο της Μέσης Εκπαίδευσης, πέντε δέκα άνθρωποι χειραφετημένοι, που νιώτουμε μέσα τους κάποιος σπινθήρας ανθρωπισμού κι αντρισμού; Πως δε συνέρχονται, αυτοί τουλάχιστο, να συνεννοηθούνε, να ιδούνε που βρίσκονται, να ρήξουνε τα θεμέλια για μια αληθινή ένωση βασισμένη πάνω στο καινούριο πνεύμα που απλώνεται σε όλο τον κόσμο, και να θρονισφωλήσουνε αυτοί πρώτοι «Κάτω ή εκμετάλευση! Κάτω ο Μιστριωτισμός!!»

ΕΝΑΣ δικός μας, πούκανε τη... θητσία του λίγους μήνες ως υπάλληλος σε κάποιο Ύπουργείο, έφυγε από κει κατατρομαγμένος με το άκόλυθο συμπέρασμα, ως κέρδος μοναδικό και πολύτιμο: «Η Φαυλοκρατία και ή υπάλληλική κομμοίρα είναι δυο μεγάλα θεριά, που δε θά μπορέσουν ποτέ και χίλιοι Βενζέλοι να τα εξαφανίσουνε, μά όσο μεγαλώνει ή Ελλάδα θά μεγαλώνουν κι αυτά για να την πνίξουν τελικωτά μά μέρα».

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΠΟΥ, ΠΩΣ

Είναι γνωστό πώς άφτα είναι δυο λογιώ: α') τα ρωτηματικά, β') τ'αοριστολογικά.

Τά ρωτηματικά θέλουν περισπωμένη λ. χ. πού πώς; πώς είσαι;

Τάλλα θέλουνε όξεϊα (δηλ. βαρεία).

Τό αναφορικό πού, λ. χ. άφτός πού σου είπα, και τό ειδικό πώς, λ. χ. μούπε πώς θάρθει.

ΣΗΜ. — Στο περασμένο ορθογραφικό άρθροκι τά με παχιά στοιχεία: τώ (ν), ότα (ν), πρέπει να περάσουν παραπάνου μαζί με τάλλα, άνάμεσα μή (ν) και λοιπό (ν). Έτσι διορθώνεται τό τυπογραφικό λάθος πού χάλνα τό κήμα Παρακάτου τό: μαζι θέλει με ι, όχι με υ.

M. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

*Ο Μωρεάς ζωντανέμένος από τό Μαλακάση.

— Οί «Στρωφές» του Ζάν Μωρεάς, μεταφρασμένες από τον ποιητή Μ. Μαλακάση, κυκλοφορήσανε σε βιβλίο από 200 σελίδες, την τελευταία βδομάδα. Η σημαντική αυτή δουλιά είναι αληθινός έθλος, πού κατάφερε ο ποιητής των «Ασφοδέλων», ύστερ' από συγκρατητό και πολύχρονο κόπο. Η άερινη και εύσιαστική, άπαλότατη και βαθειά ποίηση, τού γαλόγλωσσου Έλληνα δημιουργού, για ναποδοθεί μεταφρασμένη, χωρίς να χάσει πολύ μέρος από τη χαρακτηριστική όμορφιά της, έπρεπε να βρεί αληθινό τεχνίτη, σαν τό Μαλακάση, για να την άγαθήσει, η κώσει πέρα και πέρα, και την αιστανθεί δημιουργικά. Τοúτο φαερώνει άκάμα κι ο πρόλογος του βιβλίου, μελέτη του μεταφραστή, πάνω στο έργο του Μωρεάς, πού ξηγά συντομα τό χαρακτήρα της άρμονικής και έξαιρετα ύποβλητικής ποίησης του ίδιου της Ρομαντικής σχολής.

*Η τελετή του Άριστίου στην Ακαδημία.—Ο ποιητής Γρυπάρης κι ο ζωγράφος Παρθένης.

— Η επίσημη τελετή για τό φετεινό Άριστίο, πού τό πήρανε ο ποιητής Γρυπάρης κι ο ζωγράφος Παρθένης, έγινε στην περασμένη Κυριακή τό πρωί (10 του Μάη) στην Ακαδημία. Πρώτος μίλησε ο άριστειόχος κ. Πολέμης, σε καθαρώνουσα γλώσσα, σύμφωνα με την άξια του. — για τό έργο του Γρυπάρη. Με την όμιλία του, ού χρονογράφημα συνειδημένης σειράς, με όλη τη δημοσιογραφική επιπολαιότητα, μάς βεβαίωσε πώς έδωσε ήψηρο σε ποιητή, πού όλότελα δέν τον έχει καταλάβει. Ο κ. Πολέμης άράδιασε για την ποίηση γνώμες και ιδέες συντηρητικές και παλιωμένες. θέλοντας, χωρίς άλλο, να ύποστηρίξει τη δική του ποιητική άναστιά και ψυμότητα. Ύστερ' άνέβηκε στο δήμα ο κ. Ζαχ. Παπαγιάννης, και με μικτή

γλώσσα μάς άνάλυσε τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ζωγραφικού έργου του κ. Παρθένη, και προσπάθησε να τό τοποθετήσει μέσα στην περιοχή της πλαταιάς τέχνης. Τόν Παρθένη τον έβριμε λυρικό ζωγράφο. ύποκειμενικό, εσωτερικό, συμβολιστή.

Κατότι ο Ύπουργός της Παιδείας κρέμασε στο λαμό των δυο καινούριων άριστειόχων τό παράσημο, κι ο ποιητής Γρυπάρης εύχαρίστησε για την τιμή, και καταπάστησε σε γλώσσα και ύφος συνδιαστικό ναλάυσει την ποίηση του μακαριότη Σουρή. Προσπάθησε να πεί για τον ποιητή του «Ρωμιού» ότι ίσασι τώρα είπατε κι άλλο δημοσιογράφοι για τό συνάδερφό τους, μα στο τέλος, σαν τίμος άντρας, δέν μπόρεσε να γνώσει τη γνώμη του Ψυχάρη, πού φάνηκε μάλιστα, όσο κι αν τά μύσησε, πώς κι αυτός την παραδέχεται για τη μόνη σωστή. Ο Σουρής, είπε, είτανε γιομάτος πεζολογία, και ζητούσε να κάνει στίχους όπως όπως, μα τό κύριο χαρακτηριστικό του είτανε πώς έτσι αντιπροσώπευε τη γνώρο του επάτολη κι άνάβαθη έποχή. Κι αν ο άρχηγός του γλωσσικού συνδιασμού (τό Βενιζέλο τάχατες έννοούσε;) τον αναγνώρισε για ποιητή, μα ο άρχηγός των δημοτιστών τον έπρόγραψε...

Τελευταίος μίλησε ο κ. Παρθένης. Είπε γενικώς όρισμούς για τη ζωγραφική, και με γνώση και βάθος δικιολόγησε τη δεξιάτητα και την τέχνη του την προσωπική και έξαιρετικά ύποκειμενική.

«Λυρικά ποιήματα» Μ. Μαγκάκη.—«Ζωής Όνειρα» Α. Γιαλούρη.—«Ο Άντιζήλος» Στεφ. Μόρφης.

— Βγήκανε σ' ένα τόμο τά «Λυρικά Ποιήματα» του Μανώλη Μαγκάκη, του άξέχριστου ποιητή πού πέθανε πέρσι, άπάνω στα νιάτα του. Τά πρωτότυπα ποιήματά του, πού βροθήκανε, είναι λιγοστά, μα οί μεταφρασες ξένων λυρικών τραγουδιών είναι πολλές και φροντισμένες. Άξιόλογη είναι και ή εργασία του για τη μετάφραση του Σαίξπηρ, πού της άφιέρωσε πολύ καιρό και σόν τόμο τοúτο δημοσιεύονται κομάτια από τά δράματα: «Ριχάρδος Γ΄», «Βασίλευς Ιωάννης» και «Ι. κύλιος Καίσαρ». Τό βιβλίο στολιζεται μ' ένα στίσο του ποιητή, καμωμένο από τον Άμερικάνο ζωγράφο Πάυλο Σούν.

— «Ζωής Όνειρα» επιγράφεται πρωτότυπο διήγημα του κ. Άντώνη Γιαλούρη, ξανατάπαμα από τό περιοδικό «Λόγος» της Πόλης. Ο κ. Γιαλούρης δείχνει μ' αυτό πώς έχει άξιοζήλευτο ταέντο και γλωσσικό αίσθημα πού σιμώνει πολύ πρδς την άλήθεια. Η αφήγησή του γοργή και γεμάτη ψυχή, τό πλέξιμο της ύπόθεσής του ζωντανό και τεχνικό.

— Ο κ. Στέφανος Μόρφης έτοιμάζει να εκδόσει σε βιβλίο ένα μεγάλο διήγημα με τον τίτλο «Ο Άντιζήλος». Είναι ήθογραφία και ψυχογραφία μαζί, βγαλμένη από τη σύγχρονή μας κοινωνική ζωή, και διηγμένη μ' ένα άπλό τρόπο, πού χαρακτηρίζει ιδιαίτερα τό ταέντο του.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τὰ δεκάχρονα τοῦ Μωρεάς. — Σύσταση φιλολογικῆς συντροφίας γιὰ τὴ μνήμη του. — Τὰ νέα ποιήματα τοῦ Φρανοῖς Ζάμ.

— Ὑστερα ἀπὸ τὸ πανηγυρικό τεῦχος τῆς Revue Critique, τὸ ἀφιερωμένο στὸ Ζὰν Μωρεάς ἀπὸ ἀφορμὴ τὰ δεκάχρονα τῆς θανάτου, ἀκολούθησε ὁλοσὸ μέγας Γαλλικὸς τύπος, τιμώντας μὲ σχετικὰ ἀόρθα τὴ μνήμη τοῦ Ἑλληνα γάλλου ποιητῆ. Ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, μὲ τὴ συνεργασία κριτικῶν καὶ συγγραφέων ἀπὸ τοὺς πῶς τρανοὺς καὶ πῶς γνωστούς στὰ γαλλικὰ γράμματα, φιλοτιμήθηκαν νὰ βάλουν τὸ καθένα τὸ λιθάρι του στὸ βάζο, ὅπου θὰ σταθεῖ ἡ ἀθανασία τοῦ ποιητῆ. Καὶ μέσα σ' αὐτὰ, ἀξιωματικῶς καὶ ἀξιοσημείωτο, τὸ πανηγυρικό τεῦχος τῆς Minerve Française, ὅπου ἔχουν συνεργαστοῦν οἱ ποιητὲς Raymond de la Tailhède, Ernest Raynaud ἢ Κόμησα ντὲ Νοάγγ, ὁ Ἕλληνας Ε. Ἀθανασιάδης, καὶ ἀκόμα καμιά εἰκοσαριά ἀπὸ τὰ γνωστότερα ὀνόματα.

Καὶ φαίνεται πὸς αὐτὸς ὁ φόρος τῆς τιμῆς πρὸς τὸ Ζὰν Μωρεάς, δὲν εἶναι ἕνας παροδικὸς ἐνθουσιασμός, γεννημένος ἀπὸ τὴν ἀνάμνηση ποὺ ἔφερε σ' ὅλους τοὺς λάτρεις τοῦ ὠραίου τὸ κλείσιμο τῶν δέκα χρόνων ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου του, καὶ προορισμένος νὰ ξεθύνῃται πάλι, ἕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες. Ὅχι. Σίγουρα εἶναι ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς δόξης του, τοῦ ὅλο ἀνεβαίνει, γιὰ νὰ φτάσει καὶ νὰ στήσει τὸ θρόνο τῆς κοινῆς στοὺς Ἀθανάτους. Γιατί τὸ ὅτι γίνεται σήμερα γιὰ τὸ Μωρεάς, δὲν ἔγινε γιὰ τὴν καθέναν καὶ ὁ μόνον ποιητῆ. Καὶ μαζί με τὰλλα, ἀναφέρουμε ἐδῶ τὴ συρταση μιᾶς συντροφίας μὲ τὸν τίτλο «Ἡ ἀνάμνηση τοῦ Μωρεάς» με ἐπιτιμους πρόεδρος τοὺς Μωρίς Μπαρρές καὶ Ἀνρί ντὲ Ρενιέ, γιὰ τὴν ὁποία τὸ τελευταῖο τεῦχος τῆς «Κριτικῆς Ἐπιθεώρησης» λέγει τὰκόλουθα :

«Ἀπὸ ἀγάπῃ γιὰ τὸ συγγραφέα τοῦ Ἀφουσιωμένου Ἡρουκωνητῆ, τῆς Ἐριφύλης, τῶν Στροφῶν καὶ τῆς Ἰφιγένειας, καὶ γιὰ νὰ λαμπρύνουν τὴ δόξα του μὲ μιὰ μόνιμη καὶ σταθερὴ μαρτυρία, θέλησαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς θαυμαστὲς τοῦ ποιητῆ νὰ συνεργαστοῦν κάτω ἀπὸ ἕνα κοινὸ τίτλο : «Ἡ ἀνάμνηση τοῦ Μωρεάς».

«Αὐτὴ ἡ ἔνωση στήν ὁποία προσκαλοῦνται ὅλοι οἱ συγκαιρινοὶ συγγραφεῖς, ἔχει σκοπὸ νὰ κεντρίσει μὲ τὴν παρουσία τῆς καὶ νὰ πολλαπλασιάσει μὲ τὴ δύναμὴ τῆς ὅλες τῆς πρωτοβουλίας ποὺ μοροῦν νὰ ὑπηρετήσουν μαζί μιὰ μεγάλη ἀνάμνηση καὶ τὴ φήμη τῶν γαλλικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ γαλλικοῦ πνεύματος.

«Πρέπει νὰ τὸ εἰποῦμε πὸς ἡ φιλικὴ αὐτὴ συντροφία ποὺ δημιουργεῖται μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, καὶ ποὺ ἡ «Κριτικὴ Ἐπιθεώρηση» τῶν χαρὰ τῆς νὰ τὴν ὑπηρετεῖ, δὲν πρόκειται νὰ χεῖ, γιὰ τὴν ὥρα, μῆτε κατὰστατικῶς, μῆτε κανονισμῶς, μῆτε γραφεῖδ. Ἐἴτανε ὁ μὴ φυσικὸ νὰ συλλογιστοῦνε πὸς ὁ ἴδιος ὁ ποιητῆς, ὀνομαζόμενος τοὺς ἐκτελεστὲς τῆς διαθήκης του, ὥρισε τὸν Μωρίς Μπαρρές καὶ τὸν Ἀνρί ντὲ Ρενιέ γιὰ νὰ προεδρεύουν στὴν Ἀνάμνηση τοῦ Μωρεάς».

Σὰ συμμερισμὸς σαυτῆ τῆς σεμνῆς γιορτῆς—σὲ μιὰ τέτοια ἀσημῆ ἐποχῇ!—πρέπει νὰ θεωρηθεῖ καὶ ἡ ἔκδοσις τῆς Μετάφρασης τῶν «Στροφῶν» τοῦ Μωρεάς ἀπὸ τὸν ποιητῆ Μαλακῆ, ποὺ μ' ἀνυπομονησίαν περιμέναμε νὰ τὴν δοῦμε ὅλοι οἱ λάτρεις τῶν ὠραίων στί-

χων· γιὰ τὸν καλλιτέχνη ποιητῆ Ζὰν Μωρεάς, μόνον ἕνας καλλιτέχνης ποιητῆς σὰν τὸν κ. Μαλακῆ μπορεῖ νὰ μεταφέρει στὴ γλώσσα μας μὲ τῆς λιγότερες δυνατὲς — ἀπαραίτητες σὲ κάθε μετάφραση — ἀδαρίες.

— Ὁ Γάλλος θεησοκόμος ποιητῆς Φρανοῖς Ζάμ ἔβγαλε, τελευταία, ἕνα καινούργιο ποιητικὸ βιβλίο κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο : «Poète Rustique». Ἄν καὶ εἴμαστε πολὺ λίγο φίλοι τῶν στίχων τοῦ εἶδους τοῦ Φρανοῖς Ζάμ, μολοντοῦτο, ἡ ἴσια ἴσια γι' αὐτὸ, θὰ θέλαμε νὰ τὸ διαβάσουμε αὐτὸ τὸ καινούργιο του βιβλίο· γιὰ ἀπὸ τὸ χρονικὸ τοῦ Ἀντρέ Τερὶβ στὴν «Κριτικὴ Ἐπιθεώρηση», βλέπουμε πὸς ὁ ποιητῆς, αὐτὴ τὴ φορά, μᾶς παρουσιάζεται σὲ μιὰν ἀπλή καὶ ἀνεπιτήδευτη μορφή, νέαν γι' αὐτὸν, σὰν ἀγροτικὸς ἢ χωρικός ποιητῆς. Ὁ Ἀντρέ Τερὶβ ἀρχίζει τὸ κριτικὸν του σημεῖωμα μὲ τὰκόλουθα χαρακτηριστικὰ λόγια :

«Ὁ κ. Φ. Ζ. μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει τὴν ἰσὴν μεγαλοφυΐα, ὅσην πολλοὶ πιστεύουν· ὅμως ἔχει πολὺ περισσότερὸν ταλέντο, ἀπὸ ὅσο δείχνει. Γι' αὐτὸ θὰ ἔκλινε κατεῖς ν' ἀγαπήσει περισσότερὸ τὴν πρόζα του παρά τοὺς στίχους του, γιὰ τὸ λόγο πὸς ἐκείνη, σὰ λιγότερο φιλόδοξη ποῦναι, εἶναι καὶ λιγότερο ἀνακατωμένη καὶ μπερδεμένη. Ὅμως στὸν «Ἀγροτικὸν Ποιητῆ» φροντίζει νὰ μᾶς δείξει πὸς μπορεῖ καὶ γράφει στίχους τόσο καλά, ὅσο καὶ οἱ πρὸς μεγάλοι, καὶ πὸς ὁ Ζόμ. δίχως τὸ ζαμμισμό, θὰ μπορούσε νὰ ἦταν ὁ Λαφονταίνος μᾶς...»

ΔΥΟ ΜΑΤΑΚΙΑ ΜΑΒΙΑ

Ἐξ καλοκαίρια, θαρρῶ, ἀπὸ τότε περάσαν καὶ πάνε, Καὶ γυρῶ ξανά,
Μ' ἄπλερο πόθο, δειλός, στὸ κλωνόγυρτο πάροκο ποῦ Στολιστὸ γιορτινά. (θάνα)

Φτάνουμε νὰ, τὸ χωριὸ μὲ τὰνάρια γελᾶτα σπιτάκια, Καὶ σ' ὄλιγο θὰ δῶ,
Μόλις στὸ μῶλο μπροστὰ τὸ καρᾶβι σταθεῖ, δυὸ ματάκια. (κία)

Ἄχ καὶ ἂν δὲν ἦσαν αὐτὰ νάγακῶ τὰ μαβιά τὰ ματάκια Πούχα δεῖ δυὸ στιγμῆς
Ποῖν νὰ μισέψω ἀπὸ δᾶ, στοῦ χωριοῦ τὰ γελᾶτα σπιτάκια, Δὲ θὰ γυρνοῦσα ποτέ. (τόκια)

Ἐξ καλοκαίρια, θαρρῶ, ἀπὸ τότε περάσαν θυμῶμα Τὴ στερεὴ τὴ βραδιά,
Πούχα τὸ πάροκο πικρὸ παρατήσει, καὶ νὰ με !
Μ' ἀντισμένη καρδιά.

Νά, τὸ πάροκο βουθὸ καὶ κλωνόγυρτο πάντα, μιλάει Στὴ νυχτὰ τὴ θερμῇ,
Νά, τὸ φεγγάρι περνᾶ στὰ κλαδιὰ καὶ μᾶσῃμ κενταῖε Πλήθος ἴσκιους στὴ γῆ.

Κάθε κλωνάρι γυρτὸ καὶ ἕνα πόθο μου λὲς καὶ κραταῖε, —Δυὸ ματάκια μαβιά—
Θύμησι ἀπέραντῆ, ἀργῇ, μὲς στὰ στήθη ξυπνᾶ καὶ Μπρός στὴν κάθε γωνιά. (σκιατῆ)

Νά, καὶ ἡ γιορτιλὴ ἡ καλῇ.—Δυὸ ματάκια ποὺ μεῖζαν Πὲς μου, βάβω, ποῦ νᾶναι ; (μ' ἀστέρια,
—Πήγαν δυὸ ἀδέρφια νὰ βροῦν τ' οὐρανοῦ ἔξω σωστὰ Ἐπεράσαν καὶ πάνε... (καλοκαίρια,

Ἀπριλῆς 1920

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

z. Π. Βουλ. Εύχαριστούμε, θά φροντίσουμε καταφρονεμένο ποτέ, τὸ ἐνάντιο. Τὸ «Μπούρτζι» δείχνει πὸς ἔχεις κλαιωστρία καὶ καθαρὸ μυαλό: δυὸ μεγάλα προσόντα! λίγη περισσότρη πρωτοτυπία καὶ περισσότερο σφίξιμο στὸ νόημα θά σ' ἐβράζαν σὲ καλὸ δρόμο. Θά δημοσιευτεῖ.—κ. Δ. Ζαμ. Τὰ χέλια πὸν ἀντὶ κόκκινα, εἶναι κοκκινοπά: ἡ ἀνατριχιά, ὅπως γίνεται ἡ ἀνατριχίλα γιὰ νὰ ριμάρει μὲ τὴν ἡσυχιά: δὲ στέκονται καλὰ.—κ. Ξρασιτ. Λάβαμε τὴ «Μελέγχωλη προσφορά» καὶ τὴν «Ἀνοιξιότικη βραδιά».—κ. Στ. Σκ. Λάβαμε τὸ «Βακχικό».—κ. Κ. Μανρ. Στὴν τέχνη τὸ αἶσθημα πρέπει νὰ εἶναι ἀληθινό. Εἶναι ἀλήθεια, στὴ ζωὴ σου, πὸς ἤθελες νὰ ἦσουν ψαράκι νὰ σ' ἐπιανε στὸν ἀγκίστρι της; Καὶ μήπως δὲ σ' ἐπίασε μὲ τὸ ἀγκίστρι τῶν ματιῶν της, γιὰ νὰ λὲς τέτοια πράματα;—κ. Ν. Γριπ Λάβαμε τὰ «Μεσάνυχτα».—κ. Ε. Β. Ὁρατός οὐθμός, μὰ πολὺ μεγάλο, καὶ πολὺ ἀραιὸ τὸ νόημα. Καὶ κάμποσες χαρμωδιές.—κ. Ἀποσταμ. Ἐρωδ. Θά δημοσιευτεῖ τὸ πρῶτο. Τίτλος;—κ. Νασ. Χρηστ. Τὸ Βουκολικό τὸ δώσαμε τοῦ κ. Γκόλφρ.—κ. Γ. Λυδ. Μὲ τὴ σειρά του καὶ μὲ τὴν τύχη του.—κ. Σ. Φ. Θά δημοσιευτεῖ ἡ παράφραση. Τὸ «κλείσε τὸ στόρι» σὰ λιγάκι ἀδειανό. Ὁ στίχος «Π' ὁ πόθος χαϊδεύει» κακόηχος κ' ἔξω ἀπὸ τὸ μέτρο.—κ. Η. Φ. Η. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου. Ἐχεις πολλὴ ποίηση. Τὰ δυὸ πρῶτα θά μπορούσαν νὰ δημοσιευτοῦν ἂν δὲν εἶχαν μερικὰ ψεγάδια: λ. γ. ὁ 1ος στίχος «Τὸ φεγγαράκι χλωμὲς ἰχτίδες ρίχνει» δὲν εἶναι στίχος: ὁ 2ος κακοδιαβάξεται. Τὸ «βαρκοῦλα» δίγως ὀριστικὸ ἢ ἄοριστο ἄρθρο, εἶναι ἀφύσικο καὶ στεναχωρημένο. Τὸ μπήχνει τὰ γέλια, ἄσκημο. Στὴν «Εὐτυχία» ἐκεῖνο τὸ ἀπὸ «τόποι μακρνοί», ἄνκαι τὸ λένε σὲ μερικὰ μέρη δὲν εἶναι δόκιμο, μήτε ὁμορφο κ.τ.λ.—κ. Αν. Εἰαγ. Λάβαμε τὸ «Ἡρῶ καὶ Λεάντρος».—κ. Δ. Νουσ. Εὐχαριστοῦμε. Τοῦλάχιστο αὐτὸ πασχίζουμε νὰ κάνουμε. Δὲ γράφεις ἄσκημα. Ὅμως ἀφοῦ «οἱ πόθοι πάνε,

σβύσανε»: πὸς γράφεις πὸς μέσα σου «φουντώνει τρανὸς κ' ἀνομολόγητος ὁ πόθος τῆς ἀγάτης;».—κ. Λακωνικό. Καλὸ εἶναι, μὰ πολιτικὰ ποιήματα δὲ δημοσιεύουμε.—κ. Π. Καστ. Γιατὶ κλαίγεσαι τόσο πολὺ; Ὁ πόθος καὶ τὸ κλάμα ἔχουνε κ' αὐτὰ τὴν ντροπὴ του ἀλλιώτικα μποροῦνε νὰ κάνουν τὸν ἄλλο νάγαναχτήσῃ ἢ νὰ γελάσῃ. Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἄλλωστε τόσο γεμάτη μὲ πόνο, πὸν ὅποιος φωνάζει πολὺ δυνατὰ πὸς τὸν πονάει τὸ δόντι του, ἢ ἡ καρδιά του, μοιάζει σὰν ἐγώσστης ἢ σὰν ἀλαφροῦτακος. Ἄν εἶναι ἔτσι;

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

REVUE CRITIQUE. *Ἀντὲ Ροσσάν*: Ἡ γένεση τῆς τεχνοκριτικῆς στὴν Ἰταλία.—*Φρανσουά Ρενί*: Τὸ αἰγυπτιακὸ πρόβλημα.—*Σάβλ ντυν Μπός*: Διαβάζοντας «Τὸ Κόκκινο καὶ τὸ Μαῦρο».—*Ἐμὶλ Ἀνριό*: Στίσσα, ποιήματα κτλ. κτλ.

LA REVUE CONTEMPORAINE, (Ἀπρίλ). *Μαρκος ντε λ' Ετουρμπιγιόν*: Ἔθουν ὄλοι οἱ λαοὶ δικαίωμα στὴ ζωὴ;—*Ἀλεξ. ντε Λένς*, *Εὐγ. Μπωσέ*, *Λουσιέ Γκιγιέ*, *Μωρίς Ντυπλεσῦ*: Ποιήματα.—*Ἐρνέστου Ραινώ*: Ἡ γενναίω των συμβολιστῶν κτλ. κτλ. Σχερωρίζουμε ἕνα κριτικὸ σημεῖωμα τοῦ κ. Λουδοβίκου Νερμὸ γιὰ τὸν ποιητὴ Γ. Δροσίνη, καὶ μερικὰ ποιήματα τοῦ τελευταίου μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν πρῶτο, Ἐπίσης ἕνα ποίημα τοῦ ποιητῆ Ε. Ἀδαυασιάδη «Τραγοῦδι χοροῦ».

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗ

ΙΛΙΑΔΑ—ΚΟΥΦΙΑ ΚΑΡΥΔΙΑ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 46—ΑΡΧ. 6

Ο ΙΣΤ' ΤΟΜΟΣ (1919) ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ",

ΧΑΡΤΟΔΕΤΟΣ. - ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΔΙΣΤΗΛΕΣ 868

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ-ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ-ΔΡΑΜΑΤΑ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ-ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ♦♦♦♦♦♦♦♦
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ♦♦♦♦
Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ♦♦
ΣΩΣΤΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ♦♦

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ } **ΑΡΧ. ΤΡΙΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ**
 } **ΤΡΙΑΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ "ΤΥΠΟΣ", ΣΦΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑΙ